7/4128

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan
50

ANKARA
14/01/2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 24/11/2004 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-8073 sayılı yazınız,
b) 03/12/2004 tarihli ve 1357 sayılı yazımız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan ve İstanbul Milletvekili Emin Şirin tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/4128 Esas No.lu soru önergesiyle ilgili cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca bir aylık ek süre verilmesi istenilmiştir.

Söz konusu soru önergesine verilen cevap örneği iki nüsha hâlinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

7/4128

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

ANKARA
.../.../2005

Sayın Emin ŞİRİN
İstanbul Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/4128 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

01/03/1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 33. maddesindeki;

"Beş seneden ziyade ağır hapis cezasına mahkûm olanlar ceza müddetleri zarfında mahcuriyeti kanuniye halinde bulundurulur. Ve emvalinin idaresinde mahcurlar hakkındaki Kanunu Medeni ahkâmı tatbik olunur.

Beş seneden ziyade ağır hapse mahkûm olan şahsın ceza müddeti zarfında babalık hakkından ve kocalık sıfatının bahşettiği kanuni haklardan mahrumiyetine de hüküm verilebilir."

hükmüne karşılık gelen 26/09/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53. maddesinde;

"(1) Kişi, kasten işlemiş olduğu suçtan dolayı hapis cezasına mahkûmiyetin kanuni sonucu olarak;

a) Sürekli, süreli veya geçici bir kamu görevinin üstlenilmesinden; bu kapsamda, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliğinden veya Devlet, il, belediye, köy veya bunların denetim ve gözetimi altında bulunan kurum ve kuruluşlarca verilen, atamaya veya seçime tâbi bütün memuriyet ve hizmetlerde istihdam edilmekten,

b) Seçme ve seçilme ehliyetinden ve diğer siyasî hakları kullanmaktan,

c) Velayet hakkından; vesayet veya kayyımlığa ait bir hizmette bulunmaktan,

d) Vakıf, dernek, sendika, şirket, kooperatif ve siyasî parti tüzel kişiliklerinin yöneticisi veya denetçisi olmaktan,

e) Bir kamu kurumunun veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşunun iznine tâbi bir meslek veya sanatı, kendi sorumluluğu altında serbest meslek erbabı veya tacir olarak icra etmekten,

Yoksun bırakılır.

(2) Kişi, işlemiş bulunduğu suç dolayısıyla mahkûm olduğu hapis cezasının infazı tamamlanıncaya kadar bu hakları kullanamaz.

(3) Mahkûm olduğu hapis cezası ertelenen veya koşullu salıverilen hükümlünün kendi altsoyu üzerindeki velayet, vesayet ve kayyımlık yetkileri açısından yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanmaz. Mahkûm olduğu hapis cezası ertelenen hükümlü hakkında birinci fıkranın (e) bendinde söz konusu edilen hak yoksunluğunun uygulanmamasına karar verilebilir.

(4) Kısa süreli hapis cezası ertelenmiş veya fiili işlediği sırada onsekiz yaşını doldurmamış olan kişiler hakkında birinci fıkra hükmü uygulanmaz.

(5) Birinci fıkrada sayılan hak ve yetkilerden birinin kötüye kullanılması suretiyle işlenen suçlar dolayısıyla hapis cezasına mahkûmiyet halinde, ayrıca, cezanın infazından sonra işlemek üzere, hükmolunan cezanın yarısından bir katına kadar bu hak ve yetkinin

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

ANKARA
.../.../2005

kullanılmasının yasaklanmasına karar verilir. Bu hak ve yetkilerden birinin kötüye kullanılması suretiyle işlenen suçlar dolayısıyla sadece adlî para cezasına mahkûmiyet halinde, hükümde belirtilen gün sayısının yarısından bir katına kadar bu hak ve yetkinin kullanılmasının yasaklanmasına karar verilir. Hükmün kesinleşmesiyle icraya konan yasaklama ile ilgili süre, adlî para cezasının tamamen infazından itibaren işlemeye başlar.

(6) Belli bir meslek veya sanatın ya da trafik düzeninin gerektirdiği dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla işlenen taksirli suçtan mahkûmiyet halinde, üç aydan az ve üç yıldan fazla olmamak üzere, bu meslek veya sanatın icrasının yasaklanmasına ya da sürücü belgesinin geri alınmasına karar verilebilir. Yasaklama ve geri alma hükmün kesinleşmesiyle yürürlüğe girer ve süre, cezanın tümüyle infazından itibaren işlemeye başlar."

hükümlerinin getirildiği;

04/04/1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 327. maddesine 23/01/2003 tarihli ve 4793 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunla eklenen (6) numaralı bentte; ceza hükmünün, İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmenin veya eki protokollerin ihlâli suretiyle verildiğinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kesinleşmiş kararıyla tespit edilmiş olması hâlinde, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararının kesinleştiği tarihten itibaren bir yıl içinde muhakemenin iadesinin istenebileceğinin hükme bağlandığı; 01/04/2005 tarihinde yürürlüğe girecek olan 04/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 311. maddesinde de aynı hükme yer verildiği;

22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun hükümlülerde vesayet halinin sona ermesini düzenleyen 471. maddesinde, özgürlüğü bağlayıcı cezaya mahkûmiyet sebebiyle kısıtlı bulunan kişi üzerindeki vesayetin, hapis hâlinin sona ermesiyle kendiliğinden ortadan kalkmasının öngörüldüğü;

malûmlarıdır.

Soru önergesinde adı geçen kişilerin silâhlı terör örgütü üyesi olmak suçundan cezalandırılmalarına ilişkin Ankara 1 Nolu Devlet Güvenlik Mahkemesinin 08/12/1994 tarihli kararının, Yargıtay 9. Ceza Dairesinin 26/10/1995 kararı ile onandığı; hükümlülerin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuruları sonucu Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine tazminata hükmedildiği; hükümlü vekillerinin yeniden yargılama taleplerinin Ankara 1 Nolu Devlet Güvenlik Mahkemesince reddedildiği; hükümlüler vekillerinin 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 327. maddesine 4793 sayılı Kanunla ilâve edilen hükme dayanarak 04/02/2003 tarihinde yaptıkları başvuru üzerine Mahkemesince gerçekleştirilen yargılama sonunda 21/04/2004 tarihinde eski hükmün tasdikine ve infazın tehiri taleplerinin reddine karar verildiği; hükümlüler vekillerinin bu kararı temyiz etmesi üzerine Yargıtay 9. Ceza Dairesinin 13/07/2004 tarihli kararı ile mahkeme kararının bozulmasına ve infazın durdurulmasına karar verildiği; bu karara istinaden dosyanın Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesinin 2004/343 esas sırasına kaydedilerek, tutuksuz olarak yeniden yargılama sürecine başlandığı;

Soru önergesinde adı geçen kişiler hakkında, Ankara 3. Sulh Hukuk Mahkemesinin 20/03/1996 tarihli, 16. Sulh Hukuk Mahkemesinin 09/10/1996, 24/12/1996 ve 26/12/1996

7/4128

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

ANKARA
.../.../2005

tarihli kararlarıyla, 743 sayılı Türk Kanunu Medenîsinin 357. maddesi gereği vesayet altına alınmaları ve iki ayrı avukat ile kişilerden birinin eşinin vasi olarak atanması yönünde kararlar verildiği; 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 471. maddesi gereği hapis hâlinin sona ermesiyle vesayetin kendiliğinden kalktığı;

Soru önergesinin (5) numaralı bendinde bahsi geçen hususta istatistikî mahiyette bir bilgi bulunmadığı;

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının 13/12/2004 tarihli ve 3/21643 sayılı yazısı ile Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden anlaşılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan